زانكۆ: سەلاحەددین/ هەولێر

كۆلێژ: پەروەردەی بنەڕەتی

بەش: باخچەی مندالآن

قۆناغ: یەكەم

كۆرسی : دووەم

بابەت: دەروونزانی گشتی

ناوی مامۆستا: م.ی.خیلان أبوبكر محمود

ساڵی خوێندن: ٢٠٢٣-٢٠٢٤

پەرتووكی كۆرس
Course Book

١. ناوی كۆرس	دەروونزانی گشتی
٢. ناوی مامۆستای بەرپرس	م.ی.خيلان أبوبكر محمود
٣. بەش/ كۆلێژ	باخچەی مندالآن
٤. پەيوەندی	ئیمێل: khelan.mahmood@su.edu.krd
٥. یەكەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیێك	٣ كاتژمێر لە هەفتەیێكدا
٦. ژمارە كاركردن	٣كاتژمێر لە هەفتەیێكدا
٧. كۆدی كۆرس	
٨. پرۆفایلی مامۆستا	بە دەست هێنانی بڕوانامەی بەكالۆریۆس لەبەشی زانستی گشتی/ كۆلێژی پەروەردەی بنەرەتی/ زانكۆی سەلاحەددین سالی ٢٠٠٩ ، لە هەولێر ، لە سالی ٢٠١٥ بڕوانامەی ماستەرم بە دەست هێنا لە كۆلێژی پەروەردەی بنەرەتی لە (ڕێگاكانی وانە ووتنەوەی زانستی گشتی ، ئێستا وەكو وانبێژ وانە دەلێمەوە.
٩. وشە سەرەكیەكان	دەروونزانی، ، ڕەفتار ، پالنەر، فێربوون، ، جیاوازی تاكایەتی، كەسایەتی، نەخۆشیە دەروونیەكان.

١٠. ناوەرۆكی گشتی كۆرس:

دەروونزانی گشتی ئامانجی ئەوەیە بابەتەكانی دەروونزانی بەشێوەیەكی گشتی بە فێرخوازان بناسێنێت و لە زانستە مرۆڤایەتیەكانی تر جیای بكاتەوە، لەهەمان كاتدا پەیوەندی ئەم زانستە بەزانستەكانی تری وەك زانستی كۆمەڵناسی و پەروەردەو تاوانكاری و زانستەكانی تر بخاتە ڕوو.

وەلە خوێندنی دەروونزانی گشتیدا دەتوانرێت فێرخواز بەو یاسایانە ئاشنا بكرێت كە فەرماندارن بەسەر لایەنی دەروونی مرۆڤدا لەگەڵ چۆنیەتی كۆنترۆڵكردنی ئەو یاسایانەو ئاراستەكردنی تاك و یارمەتیدانی بۆ بەسەربردنی ژیانێكی بەختەوەر لەو كۆمەڵگایەی كە تێیدا دەژی. هەروەها بۆ تێگەیشتن لەو یاساو ڕێسایانەی كە فەرماندارن بەسەر بابەتەكانی ژیانی مرۆڤدا وەكو: هەستەوەرەكان، وروژێنەرو وەلامدەرەوەكان ، فێربوون، یادەوەری، پالنەرەكان، هەڵچوونەكان، جیاوازی تاكایەتی، ئەو بابەتانەی پەیوەستن بە ژیانی دەروونی مرۆڤەوە.

١١- ئامانجەكانی كۆرسەكە

بەسەرنجدان بۆ داهاتووی دەرچووانی گشت بەشەكان لەكۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی، ئەوە ڕووندەبێتەوە كە پیشەیان دەبێتە مامۆستایەتی كردن، جا چ بەشێوەی (هەمیشەیی بێت یاخود گرێبەست) دەبێت لە قوتابخانە بنەڕەتییەكاندا، هەریەك بەپێی پسپۆریی وتنەوەی بابەتی خۆی.

کەواتە مامۆستا بۆ نزیکبوونەوە لەئامانجەکانی کۆرسەکە، ئەم هەنگاوانە هەڵەگرێت:

١- ئاشناکردنی چەمکی دەروونزانی بە قوتابییان بە شێوەیەکی بەرچاو و خوازراو.

٢- شیکردنەوەی چەمکی زانستی دەروونزانی بۆ قوتابییان، بۆ سوودی ئێستای خۆی و ئایندەی قوتابییان.

١٢. ئەرکەکانی قوتابی

پێویستە قوتابی لە چالاکیی و بەشداری نێو پۆل لەتێکڕای ساڵی خوێندن، کە ئەمانە لەخۆدەگرێت: (ئامادەبوون و پابەندبوون، سمیناری ماوە کورت سەبارەت بەچەمکێکی تایبەت لەنێو بەرنامەی داواکراو ، خوێندنەوەی پەرتووکی پەیوەست بەبابەتەکەو نمایشکردنی پوختەیەکی لەماوەی (٥) خولەکدا لەپۆل ، ئامادەیی بۆ تاقیکردنەوەی ماوە کورت و لەناکاو، بەشداری لە راڤەی بابەتەکە لە نێو پۆلدا)

١٣. ڕێگەی وانە ووتنەوە

١. ڕێگای ئامادەکاریی (طريقة المحاضرة)

٢. ڕێگای پرسیار و وڵام (طريقة الإستجواب)

٣. ڕێگای گفتوگۆ (طريقة المناقشة)

٤. ڕێگەی ڕێژنەی هزری، (کاراکردنی قوتابی لە بیرکردنەوە لە ڕوی ئاسۆیی و ستوونی).

٥. پێڕەویکردن لەڕێگەی بەگرووپ فێرکردن، بەڕەچاوکردنی شوێن و بابەت

١٤. سیستەمی هەڵسەنگاندن

یەکەم: لە (٤٠٪)ی نمرەکان، تایبەتە بە کۆششی ساڵانەی قوتابی، کە بەم شێوەیەی خوارەوە دابەش دەبن:

١. لە ٣٠٪ تاقیکردنەوەی وەرزی

٢. لە ١٠٪ چالاکی و سمینارو کویز

٣. لە ٥٪ چالاکیی و بەشداری نێو پۆل لەتێکڕای ساڵی خوێندن، کە ئەمانە لەخۆدەگرێت: (ئامادەبوون و پابەندبوون، سمیناری ماوە کورت سەبارەت بەچەمکێکی تایبەت لەنێو بەرنامەی داواکراو ، خوێندنەوەی پەرتووکی پەیوەست بەباتەکەو نمایشکردنی پوختەیەکی لەماوەی (٥) خولەکدا لەپۆل ، ئامادەیی بۆ تاقیکردنەوەی ماوە کورت و لەناکاو، بەشداری لە راڤەی بابەتەکە لە نێو پۆلدا)، ٥٪ کویز لە بابەتی خوێندراو .

دووەم: لە (٦٠٪)ی نمرەکان، تایبەتە بە تاقیکردنەوەی ناوەندی کۆتایی ساڵ، کە کاتی دیاریکردن و دەستپێکردنی لەکاتی خۆی دیاری دەکرێت.

١٥. دەرئەنجامەکانی فێربوون

خوێنکاری بەڕێز..

وەرگرتنی ئەم کۆرسە بەتەواوی لەلایەن بەڕێزتانەوە، بەو مەرجەی ئامادەیی و پابەندیی تەواوت هەبێت لەگەڵیدا، هەروەها بەسەرنجەوە بەشداری تێدا بکەیت و بەدواداچوونت هەبێت بۆ سەرچاوەکانی، ئەوا بەدڵنیاییەوە لەچەند لایەنێکەوە گەشە دەکەیت، کە بریتین لەم لایەن و بوارانەی ژیانت:

١- لایەنی مەعریفی: ئەم کۆرسە زانیاری و چەمك و زاراوەیەکی زۆرت پێ ئاشنا دەکات سەبارەت بە چەمکە دەروونزانییەکان و بنەماکانی دەروونزانیی کە پێویستییەکی سەرەکیی پیشەی مامۆستایەتیکردنن لە وانەوتنەوەدا.

٢- لایەنی دەروونی: تەواوکردنی ئەم کۆرسە هێزێکی دەروونی باشە بۆ متمانەبەخۆبوون، ئامادەیی ویژدانی و شەیدایی بۆ کارکردن لە پیشەی مامۆستایەتیی. ئەمەش بە هۆی ڕەچەشکێنی بەربەستەکانی وەك ترس و شەرم لەکاتی گفتوگۆ و پێشکەشکردنی بابەت.

٣- بواری کۆمەلأیەتی: ئەم کۆرسە فێری هونەری مامەڵەکردن لەگەڵ جیاوازییەکانت دەکات. هەروەها هانت دەدات کە کارلێکی ئەرێن و گونجانی تەندروست بکەیت لەگەڵ ئەو شوێن و ناوەندەی کە تێیدا دەست بەکاردەبیت.

٤- هەلی کار: بەتەواوکردنی ئەم کۆرسە قوتابی ئامادەیی ئەوەی بۆ دروست دەبێت کەوا لەهەر شوێنێك هەلی کار هەبێت نزیك لەتایبەتمەندییەکەی، ئەم لێی سوودمەند بێت و بتوانێت سەرکەوتن بەدەست بهێنێت.

١٦. لیستی سەرچاوە

سەرچاوە بنەڕەتییەکان:

١.عزالدین أحمد عزیز: بنەماکانی دەروونزانی گشتی، ڕۆژهەلات، چاپی شەشەم، هەولێر، هەرێمی کوردستان، ٢٠١٧.

٢.کریم شەریف قەرەچەتانی: سایکۆلۆژیای گشتی، حاجی هاشم، چاپی دووەم، هەولێر، هەرێمی کوردستان، ٢٠٠٧.

٣.پێشڕەو خەڵەف سەعید: دەروونزانی گشتی، سلێمانی،چاپی یەکەم، ٢٠١٧.

سەرچاوە سوودبەخشەکان

٤.علم النفس العام : د.صالح حسن الداهري ،د.وهيب مجيد الكبيسي،الاردن ،١٩٩٩.

٥.محاضرات في طرق البحث العلمي :د.موفق الحمداني ،بغداد ،١٩٨٤.

٦.مبادئ أساسية في علم النفس . الهنداوي، علي، والزغول، عماد (٢٠٠٢). دار حنين .

٧.المدخل إلى علم النفس .عماد الهنداوي ، دار الكتاب الجامعي . الإمارات العربية المتحدة.

١٧. بابەتەکان	ناوی مامۆستای وانەبێژ
بابەتەکان : **هەفتەی (١):** مێژوو و پێشکەوتنی دەروونزانی، پێناسەی دەروونزانی، ئامانجەکانی دەروونزانی، گرنگی و بوارەکانی دەروونزانی (لقەکانی دەروونزانی)، پەیوەندیی دەروونزانی بە زانستەکانی دیکەوە. **هەفتەی (٢):** قوتابخانەکانی دەروونزانی: قوتابخانەی بونیادگەرایی، قوتابخانەی مرۆیی ، قوتابخانەی گشتاڵت، ڕەفتارگەرایی، شیکردنەوەی دەروونی. **هەفتەی (٣):** میتۆدەکانی توێژینەوە لە دەروونزانی، سوودەکانی بوونی چەند میتۆدی زانستی، جۆرەکانی میتۆدی زانستی(میتۆدی تێرمانی، میتۆدی بەدواداڕۆیشتن، میتودی تێبینی کردن، میتۆدی کلینیکی، میتۆدی لێکۆڵینەوە لە حاڵەتێک) **هەفتەی (٤):** هەستەوەرەکان، دەروازەی هەستکردن، گرنگی پرۆسەی هەستکردن، جۆری هەستەوەرەکان	م.ی.خیلان أبوبکر محمود

هەفتەی (٥): ئاگایی و درکپێکردنی هەستەیی، گرنگی بەئاگایی ودرکپیکردنی هەستی ،جورەکانی بەئاگایی، هۆکارەکانی بە ئاگایی . هۆکارەکانی پەرتەوازەیی ئاگایی ، یاساکانی ڕێکخستنی درك پێکردنی هەستی،هەڵە لە درککردن **هەفتەی (٦):** چەمکی پاڵنەرو پێداویستی و جۆرەکانی پاڵنەر(پاڵنەری ئەندامی و پاڵنەری کۆمەڵایەتی) **هەفتەی (٧):** چەمکی ڕەفتارو جۆرەکانی ڕەفتار،لایەنەکانی ڕەفتار،تایبەتمەندیەکانی ڕەفتار. **هەفتەی (٨):** هەڵچوون:هەڵچوون وئەرکەکانی، پێوانەکردنی هەڵچوونەکان، پەیوەندی نێوان هەڵچوون و پاڵنەر، هەڵچوون و سۆز، جیاوازی نێوان هەڵچوون و سۆز **هەفتەی (٩):** زیرەکی عەقڵی یان زیرەکی هەڵچوونی، پەیوەندی نێوان هەڵچوون وپاڵنەر ، هەڵچوون ونەخۆشیە دەروونیەکان. **هەفتەی (١٠):** تیۆرەکانی هەلچوون: (تیۆری جیمس لانج)، (تیۆری کانون-بارد)، (تیۆری شاشتر)، (تیۆری لۆدۆ) **هەفتەی(١١):** بیرهاتنەوە، جۆرەکانی بیر، بیری هەستی(الذاکرة الحسية) ، بیری کورت خایەن (الذاکرة قصيرة المدى)، بیری درێژخایەن(الذاکرة طويلة المدى) . هۆکارەکانی کاریگەر لە سەر بیرهاتنەومان **هەفتەی (١٢):** بیرچوونەوە وهۆکارەکانی، سودەکانی بیرچوونەوە، دەرئەنجامی لێکۆڵینەوەکان دەربارەی (بیرهاتنەوە وبیرچوونەوە **هەفتەی (١٣):** دروستی دەروونی چی یە ،گرنگترین ئاماژەکانی دروستی دەروونی چین . **هەفتەی (١٤):** خۆ-گونجاندن ،جۆرەکانی گونجاندن .هۆکارەبنەڕەتیەکانی گونجاندن . **هەفتەی (١٥):** **تاقیکردنەوەی کۆتایی کورس**	
١٨. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)، لێکۆڵینەوە لە ئاریشەو گرفتە دەروونیەکان چارەسەرکردنیان بەشێوەیەك بەپێی بنەماکانی زانستی دەروونزانی گشتی. بۆ ئەم مەبەستەش قوتابییان لەگرووپی (٣-٥) کەسیدا کارەکانیان ئەنجام دەدەن	
نییمە	
١٩. تاقیکردنەوەکان ١. دارشتن: بۆ نموونە: لەپێناو بەرجەستنبوونی کارامیی دارشتن و پرسیاری وتاریدا، دەکرێت هەندێك جار بەم شێوەیە پرسیار بێتەوە: (بەدەبرینێکی ئەدەبیانەی زانستی ڕوونی بکەرەوە "ڕێگاکانی تاقیکردنەوە بۆ؟"	

٢. **راست وچەوت**: ئەمە ڕوونە و ڕوونکردنەوەی ناوێت. ٣. **بژاردەی زۆر**: ئەمە ڕوونە و ڕوونکردنەوەی ناوێت.
٢٠. **تێبینی:** **٢-قوتابییان دەتوانن نزيك لە سەرچاوە دياريكراوەكانی نێو ئەم كۆرس بووكە، لەچوارچێوەی كۆرس بووكەكە دەربچن و بەدواداچوونی زياتر بكەن بۆ بابەتەكە، هەروەها دەتوانن لەسەرچاوەی ترەوە باس لەو شتانەە بكەن كە من باسم كردوون..** **٢-تێبینی : گەر پێويستی كرد لە هەر كاتێك گۆڕانكاری تێدا دەكرێت .**
٢١. **پێداچوونەوەی هاوەڵ:** **پ .ی .د. سلوى احمد امين** **ئيمزا**....................................